

ଓଲିମ୍ପିକ ଦେ ରନ, ଜୁନ ୧୭

- ଲୈଶାଂଥେମ ଅଞ୍ଜିଂ -

ଓଲିମ୍ପିୟା ଗ୍ରିସ ଲୈବାକ୍ସି ଥା ନୋଂଚୁପ୍ତା ଲୈବା ଓପାଲ-ବାପାଲନା ଲୈତେଂବା ପୁକ୍ରିଂ ହନା ନିଂଥିଜରବା ତମ୍ପାକ ମଚା ଅମନି। ତମ୍ପାକ ଅସିଦା ମମାଞ୍ଡ଼ିଦା ପ୍ରିକ୍‌ଶିଂନା ଚିଁ ମରି-ମରି ଲୈରଗା ଓଲିମ୍ପିକ ଗେମସ ପାଞ୍ଡ଼ଥୋକ୍ଲମ୍ବୀ। ପ୍ରିକ୍ସି ଲାହିନିଂଥୋ ଜିଉସକି ମଫମଦା ଝିରାଂ-ଥୋନିବା ଅମସୁଂ ଶାମ୍-ଖୋନେବଦା ଅଥୋହି ଅହେନ ତାଗ୍‌ବନା ଓଲିମ୍ପିକ ଗେମସକି ମପୁଂ ଓହିବା ଧୌରମଶିଂ ଓହିରମ୍ବୀ।

ଅରାଂଥଂବା ଲୋଟ୍ଟିଚ୍‌ ୭୧° ୫୦′ ଅମସୁଂ ନୋଂପୋକ ଥଂବା ଲୋଢ୍‌ଜିଚ୍‌ ୧୧° ୭୦′ ନା ଲୈବା ତୁରେଲଗି ଲୈଞ୍ଡୋହିନା ହାଞ୍ଜିଲ୍‌ଗା ଶେନ୍‌ବା ତମ୍ପାକ ଅସିଗି ଅରାଂଦା ଅଞ୍ଚକପା ଓମ୍‌ନା କୁପଶିନବା ଚାଂଲେଲ୍‌ବା କ୍ରୋନାସ ଚାଂଜ ଡି ଲୈ। ଏଲଫିସ ତୁରେଲନା ଝିଚ୍‌ଚେ ତମ୍ପା ଚେନ୍‌ଦୁନା ଲାହିଫମ୍‌ ଅସିଗି ଥା ଥଂବା ଓମ୍‌ଥେ ଶେମ୍ବୀ, ନୋଂଚୁପ ଥଂବା ଚିଦାହିଦା ଚେନବାକ୍ଲାଓଦିୟସ ତୁରେଲନା ଏଲଫିସତା ଡିଲ୍‌ଗା ଇରୋଞ୍‌ ଅମା ଶେମ୍‌ଦୁନା ହରାଓ କୁଂଥେ ତୌଫମ୍‌ ଅସି ମାୟକୈ ଅଛମଦା ମହୌଶାଗି ଖୁଂଥେମ୍ବ୍ଲା କୋୟାଶିଲ୍‌। କ୍ରୋନାସ ଚାଂଥୋଞ୍‌ଦଗି ମଧାରୋମଦା ଖୋଞ୍‌କାପ ୧୦୦ ରୋମ ଚଂଲଗା ମମାୟ ନୋଂପୋକ ଓନ୍‌ଦୁନା ଶାବା ଜିଉସକି ଅଟୋବା ଲାହିଶଞ୍‌ ଅମା ଲୈ। ଲାହିଶଞ୍‌ ଅସି ଇଲିସକି ଯୁମ୍‌ଶାବା ଲିବୋଗ୍ଲା ଷ୍ଟୁଟ୍‌ ମମାଞ୍‌ ୫୬୦ନା ଶାରମ୍ବନି। ଲାହିଶଞ୍‌ ଅସିଦା ଚାରମେଦେଶକି ମଚା ଏଥେଲକି ଲାହି ଶାବା ଫିଦିୟସନା ଷ୍ଟୁଟ୍‌ ମମାଞ୍‌ ୫୭୮ନି ଚିଁଦୁନା ଚିଁହୀ ମଞ୍‌ ଚଢ୍‌ନା ଶାମ୍‌ ଯରା ଅମସୁଂ ସନାନା ଶାବା ମାଲେମଗି ଅଞ୍ଚକପା ତରେଂକି ମନ୍‌ଦୁନା ଅମା ଓହିବା ଜିଉସକି ଶକ୍ତମ୍‌ ଅମା ଇରାଂଲମ୍ବୀ। ଲାହିନିଂଥୋ ଜିଉସକି ଇରାଂଲମ୍‌ ଅସିଗି ଅକୋୟଦା ଲୈପଲନା ଖାଞ୍ଜିଲ୍‌ମ୍ବୀ। ଲୈପଲନା ଖାଞ୍ଜିନବା ମଫମ୍‌ ଅସିବୁ ଅଲଟିଶ ହାୟନା ଖଞ୍‌ନରମ୍ବୀ। ଅଲଟିଶକି ଲୈପଲ ରାଂମଦା ଷ୍ଟେଦିୟମ୍‌ ଲୈରମ୍ବୀ। ଷ୍ଟେଦିୟମ୍‌ ଅସିଦା ମିଟର ୧୧୦ ରୋମ ଶାଂବା, ମିଟର ୭୧ ରୋମ ପାକପା ଲମ୍‌ଜେଲ ଚେନଫମ୍‌ ଲୈରମ୍ବୀ। ମସିନା ମିଟର ୧୧୧.୮ଗି ଲମ୍‌ଶାଂ ଅମା ହକ୍ତୁନା ଥମ୍ବୀ, ଲମ୍‌ଶାଞ୍‌ ଅସି ଓଲିମ୍ପିକ ଫୁଟ୍‌ ୬୦୦କା ମାନ୍ନେ। ଲମ୍‌ଶାଂ ଅସିଗି ଅରୋହିବା ମତାୟ ଅନିଦା ଲମ୍‌ଥାଫମ୍‌ ଅମସୁଂ ଲମ୍‌ଥୁଫମ୍‌ ହକ୍ତୁନା ଥମ୍ବୀ।

ଅଥାମ୍ବା ଅମସୁଂ ଅନକପଦା ଲୈବା ପ୍ରିକ୍‌ଶିଂନା ମଫମ୍‌ ଅସିଦା (ଓଲିମ୍ପିୟାଦା) ଲାକ୍ତୁନା ଗେମସ ଅସିଦା ଶର୍କକ ଯାରମ୍ବୀ। ଅହାନବଦା ପେଲୋପୋନେଶିୟାଂଗି ଓହିନା ଇଲିଶ, ପିଶା, ମ୍ପାଟାର୍‌ନ, ଅରକିଦିୟାନ,

ଆରଗୋଲିଶ ଅମସୁଂ ମେଶେନିୟାନଚିଂବା ଲୈବାକ୍‌ ଖଞ୍‌ନା ଶର୍କକ ଯାରମ୍ବଦଗି ଷ୍ଟୁଟ୍‌ ମମାଞ୍‌ ତରୁକଶୁବା ସେଫ୍ଟୁରିଦଗି ଗେମସ ଅସି ଗ୍ରିସ ପୃଥ୍ବା ଶନ୍ଦେକଥିଦୁନା ଅଥାମ୍ବଦା ଲୈବା ପ୍ରିକ୍‌ଶିଂସୁ ଗେମସ ଅସିଦା ଶର୍କକ ଯାବଞ୍‌ଜା ନଞ୍‌ନା ପ୍ରିକ୍ସି ଲୋହିଲମଶିଂସୁ ଗେମସ ଅସିଦା ଶର୍କକ ଯାରମ୍ବୀ। ଓଲିମ୍ପିକ୍ତା ଦେଟରଗି ମାହିବି ମକୋକ ଓହିରିବି ନୁପି ଅଦ୍‌ ନଞ୍‌ନା କନାଓଡ୍‌ବି ନୁପି ଅମନ୍ତନା ଓଲିମ୍ପିକ ଗେମସକି ଅଥୋହି ଅହେନ ତାଗ୍‌ବା ଅଦ୍‌ ଯେଂବା ଯାରମ୍‌ଦେ। ଅଦ୍‌ବୁ ନୁପିଶିଂଗି ତୋଞ୍‌ନବା ଓଲିମ୍ପିକ ଗେମସ ଅମା ଚିଁହୀ ମଞ୍‌-ମଞ୍‌ ଲୈରଗା ଓଲିମ୍ପିସିୟାଦା ପାଞ୍‌ଡ଼ଥୋକ୍ଲମ୍ବୀ। ଚାଉରାକ୍ଲା ମିଟର ୧୬୦ ରୋମ ଶାଂବା ଲମ୍‌ଜେଲ ମତେକ୍‌ ଅମା ଖଞ୍‌ତ୍ରମକ୍‌ ଓଲିମ୍ପିକ୍‌ ଅସିଗି ଧୌରମ୍‌ ଓହିରମ୍ବୀ। ଲମ୍‌ଜେଲ ଥୋୟବି ଶାମ୍‌ରୋୟଦା ଚୋରଫୋନ ପାନ୍ଥିଗି ମସା ମଚା ଅମା ମନା ଓହିନା ଶିରମ୍ବୀ ଅମଦି ମହାକ୍ସି ଅୟେକପା ଶକ୍ତମ୍‌ ଅମା ହେରା ଲାହିରେନ୍ସିଗି ଲାହିଶଞ୍‌ଦା ଥେଂଲମ୍ବୀ।

ଓଲିମ୍ପିୟା ପିଶାଗି ମନୁଂ ଚନବା ଲମନି। ଯୁମ୍‌ଲୋଗବା ଇଲିଶନା ପିଶାବୁ ଓଲିମ୍ପିକ୍‌ ପାଞ୍‌ଡ଼ଥୋକ୍‌ପଗି ଅଶିଲ-ଅରାଂ ତୌବଦା କଲ୍‌ଜୁନା ଓଲିମ୍ପିୟାବୁ ନମ୍‌ଦୁନା ମୁନ୍‌ଦୁନା ଲୌଧି ଅମସୁଂ ମସିଗି ମପୁ ଓହିଧି। ମଧା ତାରକପଦା ଅରଗୋସକି ନିଂଥୋ ଫୈଦୋରା ଇଲିଶପୁ ମାୟଧିବା ସିଦୁନା ପିଶାଦା ଓଲିମ୍ପିୟା ଅମୁକ୍‌ ଶିମାଧି। ତୌହିଞ୍‌ଦ୍‌ସୁଂ ଅରଗୋଶନା ମରାହି ଚାହିଥରକ୍‌ପଗା ଲୋୟନନା ପିଶାବୁ ମତେଂ ପାଂବା ଓମ୍‌ଧିଦବଦଗି ମୈମ୍‌ଥଂଦା ଇଲିଶନା ଓଲିମ୍ପିୟାଗି ମପୁ ଓହିଧି। ମଥୋୟନା ଓଲିମ୍ପିକ୍‌ ଗେମସକି ଅଶିଲ-ଅରାଂ ଅମୁକ୍‌ ତୌବା ହୌଧି। ଷ୍ଟୁଟ୍‌ ପୋକ୍ଲବା ଚିଁହୀ ୭୦ ରୋମ ରାଂଜିଓଦା ଗ୍ରିସ ପୃଥ୍ବା ରୋମାନଶିଂନା ଲୌଶିଲ୍‌ମ୍ବୀ। ମରମ୍‌ ଅଦୁନା ଓଲିମ୍ପିକ୍‌ ଗେମସୁ ରୋମାନଶିଂନା ଶିଲ-ଲାଂଲମ୍ବୀ। ମୈମ୍‌ଥଂଦା ଗେମସ ଅସିଦା ପୁକ୍‌ଚେଲ ଶେଂନରଞ୍‌ବା, ରାନୋମ୍‌-ଧୌନୋମ୍‌ସ୍ତଗି ଥବକ୍‌ କନଶିଲ୍‌କପା, ନମ୍‌ଥାକ୍‌ ତୌନରକ୍‌ପନା ଗେମସ ଅସିଗି ମତିକ୍‌ ମଞ୍‌ନ ହହ୍‌ରକ୍‌ଧି। ମସିନା ଫଞ୍‌ଜୁଥ୍ରବା ଗ୍ରିସ ପୃଥ୍ବୀ ଲେମଜନିଂଞ୍‌ହି ଓହିରମ୍ବା ଓଲିମ୍ପିକ୍‌ପୁ ରୋମଗି ନିଂଥୌରେଲ ଥିଓଦିୟସନା ଷ୍ଟୁଟ୍‌ ପୋକ୍ଲବା ମତୁଂ ଚିଁହୀ ୭୧୭ନା ଥିଂଧି। ଅଦ୍‌ବୁ ଅରୋହିବା

ଗେମସଦି କୁମ୍‌ଜା ୭୬୬ନା ପାଞ୍‌ଡ଼ଥୋକ୍‌ଧି।

ଓଲିମ୍ପିୟାଦା ଲୈରମ୍ବା ଲାହିଶଞ୍‌ଞିଂ ଥୁଗାହିଧି, ପ୍ରିକ୍‌ଶିଂନା ଚିଁହୀ ଚା କ୍‌ୟାଦଗି ଇରାଡ୍‌ନା ଲାକ୍ସିବା ଶାମ୍‌ ଯରା ଅମସୁଂ ସନାନା ଶାବା ଜିଉସକି ଅଟୋବା ଶକ୍ତମ୍‌ ଅଦ୍‌ବୁ କୁମ୍‌ଜା ୭୬୬ନା ଓଲିମ୍ପିୟାଗି ଲାହିଶଞ୍‌ଦଗି ଲୌଥୋକ୍‌ଧି। କୁମ୍‌ଜା ୫୧୬ତା ଓଲିମ୍ପିୟାଗି ଲାହିଶଞ୍‌ଞିଂ ମୈ ଥାବଦା ଜିଉସକି ଲାହିଶଞ୍‌ଦି ମୈ ଚାକ୍‌ହୌଦେ। ଅଦ୍‌ବୁ ଯୁହାର ହାବଦଗି ନିଂଥାହିଧି ଅମଦି କ୍ରୋଓଦିୟସ ତୁରେଲ ଝିଚ୍‌ଚେ ହୋଂଦୁନା ଅତେକ୍‌ ଅକାୟାଶିଂ ଅଦ୍‌ ମିଟର ତରୁକ୍‌ଲୋମ୍‌ ତୁରେଲଗି ଲୈଞ୍ଡୋହିନା ହାଞ୍ଜିନ୍‌ଦୁନା ହୁଫାଧି।

ଗେମସ୍‌ ଅସି ମତମ୍‌ କୁହିନା ଲେପ୍‌ରବା ମତୁଂଦା ଫ୍ରାନ୍‌କ୍‌କି ବେରୋନ ଦି କୋବାଟିନ କୌବା ନୁପା ଅମନା କ୍ଲା ହୋଂନଦୁନା ଚିଁହୀ ୧୫୦୭ଗି ମତୁଂଦା ଅମୁକ୍‌ ହିଝଂହନଧି। ମହାକ୍ତା ଗେମସ୍‌ ଅସି ହିଝଂହନବା ହୋଂନବଦା ହିଂ ଟ୍ରାନେସନଲ କୋଂଗ୍ରେସ ଓଫ୍‌ ପେରିସ କୁମ୍‌ଜା ୧୮୬୫ଗି ଜୁନ ୧୬ତଗି ୧୭ ଫାଓବା ପେରିସକି ସୋରବୋନ ଯୁନିଭର୍‌ସିଟିଦା କୌରମ୍ବୀ। ସି ୧୦୦୦ ହେରା ତିନାଧିବା କୋଂଗ୍ରେସ୍‌ ଅଦ୍‌ବା ଲୈବାକ୍‌ ୧୧୧ନି ସିଂହଂ ୧୬ ଅମସୁଂ ଶାମ୍‌ବଗି ଲୁପ୍‌ ୫୬୬ଗି ସିଂହଂଶିଂ ଯାଓଧି। କୋଂଗ୍ରେସ୍‌ ଅଦ୍‌ଗି ଅରୋହିବା ନୁମିତ୍ତା ସିଂହଂଶିଂ ଅଦ୍‌ବା ଅମତ୍ତା ଓହିନା ଓଲିମ୍ପିକ୍‌ ଗେମସ୍‌ ଅମୁକ୍‌ ମମାଞ୍‌ଓଡ୍‌ଗି

ପାମହୈବା (ଗରୀବନିରାଜ) ମହାରାଜ:

ମଞିପୁର ଅମସୁଂ ଅରାଂ ବର୍ମା (ଇରାବତୀ ତୁରେଲଗି ନୋଂଚୁପ) ଗି ମବୁଂଞ୍ଠୋ (ଖ୍: ୧୧୦୯-୧୧୫୮)

- ମାଂଲେମଜାଓ ସିଂହ୍‌ ସୋରୋକ୍‌ଧାହିବମ୍‌-

ରିଟ୍‌ୟାର୍‌ଡ୍‌ ଇମ୍‌ପେକ୍ଟିର ଜେରୋଲ୍‌ ଓଫ୍‌ ପୁଲିସ୍‌, ମଞିପୁର

(ହାନ୍‌ଗି ମଧା...)

ରାଫ୍‌ମ୍‌ ଅସିଗି ମତାଂଦା Burma Gazetteer, Upper Chindwin District - 1911 compiled by G.E.R. Grand Brown, ICS. Burma Rangoon ନା ଅସ୍ତ୍ରା ପଲ୍ଲି। Samsok (Thaungthut: To the north of Kale, Thaungthut also claims to have had rulers since the time of Budha, but its history is even legendry. Upto the reign of Anawrata (1010-1052) it is said to have been an independent Kingdom with its capital at Gawmona, near the site marked on the map in 24°31'N, 95°34'E, as "Thap or Old Samjok", Samjok being the Manipuri form of Thaungthut. Anawrata is said to have appointed a Burmese Govenor with the title of Thokyinbwa. During the reign of Tarokpyemin in the 13th century, when the Burmese kingdom lost many of its out post, it was subdued by the Manipuris, and it seems to have paid tribute to Manipur until the conquest of that State by Alaungpaya (1753-1760).

ମସିଗି ମତାଂଦା W.S. Desai ନା ଅସ୍ତ୍ରା ପଲ୍ଲି - "In 1735, the Manipuris entered Myedu in Shwebo district and carried away cattle and slaves. In 1737, the king again sent an army into Manipur, but Garib Nawaz routed it in a pitched battle and slew its commander. The Manipuris again entered Shwebo district, ravaged it with fire and sword, and carried away much loot. In 1738, they came again and boldly encamped near Sagaing. They burnt houses and monasteries right up to Ava, the Burmese capital across the Irrawaddy river. The king, in order to protect the Kaunghmudaw pagoda, constructed a stockade round it. The Manipuris stormed it, however, and put the entire

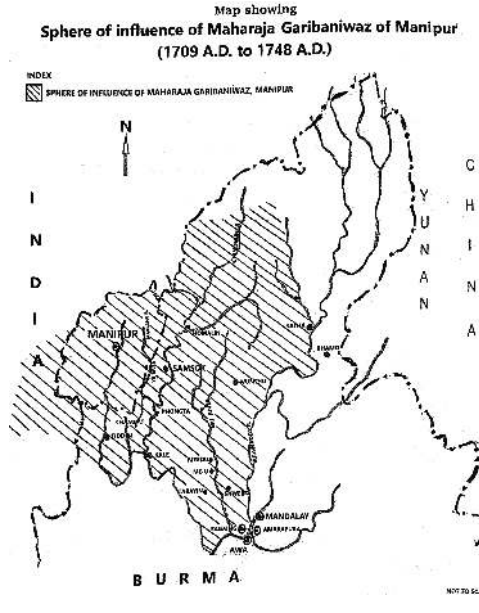
garrison to the sword. Garib Nawaz, while entering the pagoda, slashed at a door with his sword, and the gash may still be seen."

ପାମହୈବାନ ଅରା ଲାନ୍ଦାବଗି ମତାଂଦା E.W. Dun ନା ଅସ୍ତ୍ରା ହାୟ -In 1739, Gharib Newaz, aided, it is said, by the Cacharis, again invaded Ava with a force of 20,000 men; but failing in an attack on a Burmese force, stockade at Myedu, he was deserted by his allies, and, after suffering much loss, was compelled to retire to the strongholds of his own country. He appears to have remained inactive on the frontier until the year 1749, when he again crossed the Ningthee river, and, marching along its left bank with an army of 20,000 foot and 3000 horse, encamped near the confluence of the Chindwin and Irrawaddy rivers, waiting for a favourable opportunity to cross the latter river and attack the capital.

Mu-Valley ଦଗି Irrawaddy ତୋର୍‌କାନ ତାମ୍ବା ଗରୀବନିରାଜନା ଲାନ୍ଦାଧିବଗି ମତାଂସିଦା Prof. N. Joykumar Singh ନା ଅସ୍ତ୍ରା ହାୟ - "The year A.D. 1738 was the most significant period so far the military campaign of king Garibniwaz against Burma was concerned. It was a most remakable campaign and it produced a very good positive impact towards the spread of large scale political influence of Manipur in the surrounding geo-political environment in Burma. King Mahadhamma Yaza Dipati was the ruler of Ava, Garibniwaz started his military campaign with 20,000 soldiers with a large number of cavaly. To resist the invading force of king Garibniwaz, the Burmese king prepared a large force of 85,000 to 3000 horses and 30 elephants. But the Burmese could not resist the attack of the invading force of Manipur and after retreating from the battle area they encamped

at Myedo, Tabayin and Minging. In the meantime the Manipuri forces encamped at a place called Thalungbyu west of Sagaing. As recorded in Ningthourol Lambuba king Garibniwaz attacked and occupied several places like Metu, Makang, Taprang and from these places the Manipuri forces collected a large number of war booty and the entire villages were completely devastated. King Garibniwaz gave another defeat to Burma and conquered Sagaing and burnt down every house and monasteries and reached upto the walls of Ava, the capital of Burma across the Irrawaddy river. To see the danger from the invading force the Burmese king had constructed a stockade to protect Kaunghmudaw pagoda erected by king Thalun. But king Garibniwaz stormed the stockade by slaughtering the garrison like cattle in pen and killing the commandant, a minister of the Hluttaw council. As mark of rejoicing his complete victory over Burma king Garibniwaz slashed at the main door of Kaunghmudaw pagoda with his sword.

ମଞିପୁରଗି ଓଝୁଲ୍‌ ଦିଝ୍ଟିକ୍‌କି ହୌଧିବା ମାକ୍‌ଂ ତୁରେଲ୍‌ ଅସିଗି ମସା ତୁୟବି ଲୋକନଚିଂବା ଅସି ଯାମ୍ବା ମରୁ ଓହିବା ସ୍ବାହିଦଗି ଶନ୍ଦ୍ରା ସମସୋକ୍‌

ଚଂନବା ଲନ୍ଦ୍ରାଶିଂନି। ଅଦୁଗା ମସିଗି ଧାରୋମଦା ଛେଲିବା ତରେଂ ତୁରେଲିନା ଅତୋଞ୍‌ଜା ଲନ୍ଦ୍ରା ଅମନି। ହୌଜିଡି ତୁମ୍‌ଥୋଂ, ନୋଂଦମ୍‌ ତାଂ-ଧମ୍‌ଦଗି କାଖଂଞ୍‌ଗା ତରେଂ ତୁରେଲଗି ଓହି ଥଂବା ଛିବାଳଦା ଚଂଲଗା ଯାୟନା ବର୍ମାଗି ସମସୋକ୍‌ ତାବା ଯାରେ। ବୁଞ୍‌ଜାଂ, କେ ଲୋହାରାମ୍‌ଦଗି କା-ଧଂଞ୍‌ଗା କସୋମ୍‌ ଖୁଲ୍‌ଲେ, କସୋମ୍‌ ଖୁନୌ, କସୋମ୍‌ ଖୁହ୍‌କ୍‌, ନମ୍‌ବାସି ତରଗା ଅଦ୍‌ମ୍‌ ବର୍ମା ଥାଧିବା ଯାହି।

ମହାରାଜ ପାମହୈବା ତଂଶେନା ମହାକ୍ତା ପାଲ୍ଲିଓ ଖ୍: ୧୧୦୯ନି ଖ୍: ୧୧୫୮ ଫାଓବଦା କନା ଅମନ୍ତନା ମାୟଧିବା ସିବା ଓମ୍‌-ଧଦେ, ଅହୌହିନନା ମହାକ୍ତା ଅରାଂ ବର୍ମାଗି ଚିଦ୍‌ରିନ (ନିଂଥି ତୁରେଲ) ଗି ନୋଂପୋକ୍‌ ନୋଂଚୁପ୍‌, କବୋ ତମ୍ପାକ୍‌ ଯାଓନା ଖୁଦ୍‌ମ ଚନଶିନ୍‌ଦୁନା ମାଗି ଲୋହିଲମ୍‌ ଓହିହେଧି। ମସିଗି ମଥକ୍ତା ମୁ-ତୁରେଲ ଲାନଶିନ୍‌ଦୁନା

ମୟାହି ଥଂବା ଅରାଦା ହରା ହରା ଲାନ୍ଦାଶିନ୍‌ଦୁନା ଅରାଶିବୁ ମଥୋୟଗି ଖୁଦ୍‌ହ୍‌ଦା, ସହରାଶିଂଦା, ମନ୍ଦିରାଶିଂଦା ମାୟଧିବା ସିଦୁନା ମମଲ୍‌ ଯାମ୍ବାବା ସନା-ଲୁପା, ଶଗୋଲ୍‌, ଶାମ୍‌, ନୁପି-ଅଞ୍‌ଞାଂ ଖଞ୍‌ଦନା ଥୋଲ୍‌କ୍‌ଧି ଅମସୁଂ ଅରା କ୍‌ୟା ମୈତୈଗି ଲମ୍‌ନା ଧୁନା ଲୋତାନ୍‌ଦୁନା ଲୈହନାଧି। ମୁ-ତୁରେଲଗିନା ମମ୍‌ପାଳଦା ଇରାବତି ତୁରେଲଗିନା ନୋଂଚୁପ୍ତା ତାରିବା - ମିଓ, ମିଓ, ମ୍ବୋବୋ, ତାବାୟିନ, ସଗାହି ସହରାଶିଂ ଲୌଶିନ୍‌ଦୁନା ମଞିପୁରନା ଥା ନୋଂପୋକ୍‌ ଏସିୟାଗି ପୁରୀରୀଦା ମଫମ୍‌ ଅମା କନବା ଓମ୍‌ଧି ଅମସୁଂ ଅହୌହିନନା ‘ଆଲ୍‌ଂପାୟା’ ନା ଅଞ୍‌ଞାଂ ଓହିରିଓଦା ଓଧିବା ଯାମ୍ବା ମଶା ଥିଂବା, ଥବକ୍‌ ଧୌରମ୍‌ କ୍‌ୟା ପାଞ୍‌ଡ଼ଥୋକ୍‌ପା ଓନ୍‌ଦା ମୈତେ ଶଗୋଲ୍‌ ତୋଂବା ଲାନ୍ଦ୍ରା ଅଦ୍‌ଓନ୍‌ଦା ଅମା ଶେମ୍‌ବଗିଦମ୍‌ଜା ଖ୍: ୧୧୫୮ନା ଲାନ୍ଦାରକ୍ତୁନା ମୈତେହି ମୟାମ୍‌ ଅମା ପୁଞ୍‌ଗା ଥୁନା Cassay Horseman ଶେମ୍‌ଗଂତୁନା ମାୟ ପାକ୍ତା ଥାହିଲେନ୍‌ଦା ଲାନ୍ଦାଧି। ପୁଲ୍‌ମକ୍‌ ଅସିନା ମଞିପୁରଗି ଲଞ୍‌ଗବା ପୁରୀରି ଅମା ସନାଗି ମୟେକ୍‌ଲ୍‌ ଇନ୍‌ଦୁନା ଲୈହୌରେ। - ଲୋହିରବା-

ଏଡିଟରଦା ଥାରକପା ବ୍ରାକଂ, ସିୟାମଗି ଖୋଲ୍ଲାଉ, ପାଉଦମ୍‌ ଅମସୁଂ ଅତୈ-ଅତୈ

ରିମସ୍‌ ଅଫବା ହୋମ୍ପିଟାଲ୍‌ ଅମା ଓହିଲ୍ଲିଂହି

ଝିକାୟ ଖୁଲ୍ଲଜରିବା ଏଡିଟର୍,

ଅଟୋବା ଓଫିସର ଓହିନିଂଦବା ସି ଲୈତେ। ପାରବ ପାୟବା, ତୌବା ଓନ୍ଦ୍ରା, ଯାଥଂ ତାଓଥବା ସୟାମଗି ଲିଦର କା ହାସିସ୍‌ ନୁଂଓସିବଦି ନୁଂଓସିବଞ୍‌ଜାନି। ଏଥୋୟ ସ୍ବାହିଗି ସ୍ବାହିଦଗି ଶାଧିବାସି ମଶା ମତିକ୍‌ ଚାହି-ଚାଦେ ଖଞ୍‌ଦନା ଲିଦର ଓହିନିଂବା ଅମା ହେକ୍‌ ହେକ୍‌ ଓହି। ଦିରେକ୍ଟର ଓହିବା ସାସି ଇଞ୍‌ଜେନ, ଏସୋସିଏସନ ଅମା ଶେନ୍‌ବା ଯାଦେ ପ୍ରିସିଡେଣ୍ଟ, ସେକ୍ରେଟାରି ହେଜା ଓହିଗେ-ଓହିଗେ ମହାୟବା। ଇଶାନା ମତିକ୍‌ ଚାରବା ସିୟାମ୍ବା ଅଦ୍‌ମ୍‌ ଖଞ୍‌ଜନୁ ହାୟବଗି ରା ଲୈତେ। ଫନା ଚାଓବା ଫମ୍‌ ଓହିସନୁ ଇଶାନା ମତିକ୍‌ ଚାରବା ଅଦ୍‌ମ୍‌ ମଶାନା ଓହିରଦୋବା ଫମ୍‌ନି।

ଡିପାର୍ଟମେଣ୍ଟ ନଂଦ୍ରୋଗା ଇଣ୍‌ଷ୍ଟିଟୁଟ୍‌ ଅମଗି ଦିରେକ୍ଟରକା ହାସିସ୍‌ ଚାଞ୍‌ଜୁଞ୍‌ଜାନି। ଅଦୁନା ଦିରେକ୍ଟର ଓହିନିଂବେ ଓହିନିଂବା ଗଞ୍‌ଜା ମଶା ମତିକ୍‌ ଚାହି-ଚାଦେ ଖଞ୍‌ଦେ। ମଥୋୟ ମଶେନ ଚାଓବନା ହୋଂନରିଓଡେନା ସିଞ୍‌ଚ ସିୟାମସେ ରାଧଲ୍‌ ତାହନ୍ଦ୍ରେ, ଚାଓଞ୍‌ଞ୍‌ପା ଥିହ୍‌ହନ୍ଦ୍ରେ। ଦିରେକ୍ଟର ଅମା ଓହିମଗି କ୍ରେଡିଟେରିୟା ଧରଦି ଲୈରମଗନି ଧଲ୍ଲି। ମନ୍ଦୁଗି ମତୁଂ ଇରା ହାୟର ଓଥୋରିଟିନା ହାମ୍‌କ୍‌ଦବା ଓହିରମଗନି ହାୟନା ଧଲ୍ଲି। ଅଦୁନା ଏଥୋୟଗି ଲମ୍‌ଦମ୍‌ ଅସିଗି ସ୍ବାହିଦଗି ମରୁଓହିରବା ରିଞ୍‌ଜେଲ୍‌ ଇଣ୍‌ଷ୍ଟିଟୁଟ୍‌ ଓଫ୍‌ ମେଡିକେଲ୍‌ ସାହିଢ୍‌ସେସ (ରିମସ୍‌) ଅସିସୁ ଅମନି। ଦିରେକ୍ଟର ଓହିବଦି ଅମଗା ଅମଗା କୋର୍ଟା କେସ୍‌ ପଂଡ୍ରୋନା ତୌନେ। ଦିରେକ୍ଟର ଓହିବା ସାସି ସାସି ଯାଓରମଗନି ଅଦ୍‌ବୁ ମଦ୍‌ ଧନ୍‌ବା ହାୟର ଓଥୋରିଟି ହାୟବା ଅମସୁ ଲୈରି। ହୋମ୍ପିଟାଲ୍‌ ଅସି ଲୈବନା ଲମ୍‌ଦମ୍‌ ଅସିଗି ସିୟାମ୍ବା ଚାଓଡ଼ଥୋକ୍‌ରିବନି। ମସିଗି ମଥୌ ତାବା ଦିରେକ୍ଟର ଅମା ଧନବାଦା ଚଞ୍‌ଞେବନା ଅମା ଅଦ୍‌ମ୍‌ ଥୋକ୍‌ପକ୍‌ସି ଲମ୍‌ଦମ୍‌ ଅସିଗି ସ୍ବାହିଦଗି ଲାହିବକ୍‌

ଥିବନି। ମସିନା ଚାଓଞ୍‌ଞ୍‌ ଥୋଞ୍‌ଥାଂଦା ଅପନବା ଅମା ହେକ୍‌ ହେକ୍‌ ଓହିହଲ୍ଲି। ଅଦୁନା ଲମ୍‌ଦମ୍‌ ଅସିବୁ ନୁଶିରୀବା ଅମଦି ହୋମ୍ପିଟାଲ୍‌ ଅସିବୁ ଅଫବା ଚାଓଞ୍‌ଞ୍‌ପା ହୋମ୍ପିଟାଲ୍‌ ଅମା ଓହିହବା ହୋଂହନବା କଥୋକ୍‌କପା, ପେହ୍‌କେକ୍‌କପା ଧରସୁ ଯାଓଦ୍ରିଦି କରମ୍ବା ଚାଓଞ୍‌ଞ୍‌କନି। ମସିବୁ ଚାଓଞ୍‌ଞ୍‌ହନବା ହାୟବାସି ଲମ୍‌ଦମ୍‌ ଅସିଗି ଯୌଦାଂ ନଂଦ୍ରୋଂ ସିୟାମଗିଦମକ୍‌ ଧଲ୍ଲଗା ପେହ୍‌କେକ୍‌ପେସୁ ଧରସୁ ଡଲ୍ଲି। ଲମ୍‌ଦମ୍‌ ଅସିଦି ଲୈତ-ଲାୟରନା ନନ୍ଦ୍ରା ଲୈବା ଲମ୍‌ଦମ୍‌ ଅମନି। ଅଦୁନା ମସିନା ଲୈତ-ଲାୟର କ୍‌ୟାଦା ଅନା-ଲାୟେବି ଓହିବା ସ୍ବାହିଦଗି ଚାଓବା ମତେଂ ଅମସୁ ଶିରୀବନି। ଇଣ୍‌ଷ୍ଟିଟୁଟ୍‌ ଅସିଗି ସ୍ବାହିଦଗି ମରୁ ଓହିରବା, ସ୍ବାହିଦଗି ଚାଓନା ଯୌଦାଂ ଲୌରିବାସି ଦିରେକ୍ଟର ହାୟରିବା ପୋଷ୍ଟ ଅସିନି। ହାୟରିବା ଦିରେକ୍ଟର ଅସିଗି ପୋଷ୍ଟ ଅସି ମତମ୍‌ କୁହିନା କୁମ୍‌ଜା ୧୦୧୫ନି ହୌଦୁନା ଲାକାଧି। ମତମ୍‌ ମତମ୍‌ଗି ଦିରେକ୍ଟର ଇନ-ଚାର୍‌ଜନା ମତ୍‌ଞ୍‌ ଶିନ୍‌ଦୁନା ଲାକାଧିବନି। ରିଞ୍‌ଗୁଲର ଦିରେକ୍ଟର ଲୈତବନା ମରମ୍‌ ଓହିରଗା ହୁଂ କୋୟନା ଚନଗାଦବା ଲୋଞ୍‌ ଡର୍ମ୍‌ ମୋଲିସି ଅମତ୍ତା ତୌବା ଓନ୍‌ଦମ୍‌ବା କ୍‌ୟା ଅସିନା ରିମସକି ଛିଞ୍‌ଡମ୍‌ ନୋଂଦା ନୋଂମଗି ଶୋକ୍‌ଚିଲ୍ଲକାଧି। ତଂଶେନା ଲମ୍‌ଦମ୍‌ ଅସିନିଗି ରିମସ୍‌ ଅସି ମୁଂଧିଗାନ୍ଦ୍ରା ହାୟବା ଛାଓବା ଲୈବ୍ରବନି।

ମମାଞ୍‌ଗି ଦିରେକ୍ଟର କ୍‌ୟା ଅମନା ହୋମ୍ପିଟାଲ୍‌ ଅସିଗି ଯନ୍ଦ୍‌ ଲାନ୍ଦା ଅମଦି ମେଞ୍‌ଜିନ, ଦେଣ୍ଟେଲ୍‌ ଚୋର ଲେବଗି ଶେଞ୍‌ଜା ଧୁମ୍‌ଜା କ୍‌ୟା ଅମା ତୌରନ୍ଦ୍‌ଗି ସେଣ୍ଟେଲ୍‌ ବାୟୋ ଓଫ୍‌ ଇନଡେଷ୍ଟିଗେସନ (ସି ବି ଆଇ) ନା ଚାଞ୍‌ଜିଟି ଅମା ମ୍ପେସଲ୍‌ ଜଞ୍‌ ଇଂଫ୍‌ୟାଲ୍‌ ଷ୍ଟେଟ୍‌ କୋର୍ଟ୍‌ ପି ସି ଏଣ୍ଡ୍‌ ୧୯୮୮ ସେକ୍ସନ ୧୧୦-ବି ଆର୍‌/ଦଲ୍ଲିୟ ୫୧୦ ଅମସୁଂ ୧୭ (୧) ଆର୍‌/ଦଲ୍ଲିୟ୍‌ ସେକ୍ସନ ୧୭(୧) (ଦି) ଗି ମଧାଦା ହୌଜିକ୍‌ ହୌଜିକ୍‌ କ୍‌ୟା ଅସି ଚଞ୍‌ଦୁନା ଲୈରିବନି। ଅସିଞ୍‌ଞ୍‌ଜା କ୍‌ୟା ଅସିନା ଶେଲ୍‌ ଥୁମ୍‌ଗି ଅରାଂପା ଲୈବନା ମପୁଂ ଫାନା ହୋମ୍ପିଟାଲ୍‌ ଅସି ଚିଲାହିବା, ଚାଓଞ୍‌ଞ୍‌ ଧୌରାଂ

କ୍‌ୟା ଅମା ଶେମ୍‌ଗଂପଦା ନନ୍ତନା ଅମଗା ଅମଗା ଛାଓନରିବା ଲନ୍ଦ୍ରା କ୍‌ୟାମୁକ୍‌ସୁ କ୍‌ୟା ଶେମ୍‌ଗଞ୍‌ଜି। ମତମ୍‌ କୁହିନା ପାୟଞ୍‌ଞ୍‌ପା ଓନ୍‌ଦ୍ରବା କମ୍‌ପ୍ରେକ୍ସନ କ୍‌ୟା ଅମା ପାୟଞ୍‌ଞ୍‌ପା ହୌରେ ଅମଦି ମତମ୍‌ କୁହିନା ଚିଁହୀ ୫/୧ଗି ପୈଶା ସୟାମ୍‌ ଅମା ନମଶିନ୍‌ଦୁନା ଲୈକ୍‌ରବବା କନ୍ଦ୍ରେକ୍ଟିର ଅମଦି ସବ୍‌ କନ୍ଦ୍ରେକ୍ଟିର କ୍‌ୟାଗି ପୈଶା ସିଥୋକ୍‌ଲବା କ୍‌ୟା ହୋଂହନରି।

ହୋମ୍ପିଟାଲ୍‌ ଅସିଗି ଅନା-ଲାୟେବିଗି ମେଞ୍‌ଜିନ କ୍‌ୟା ଅମା ଲୈରେ। ଓପରେସନ ଥିଏଟର, ମେଡିକେଲ୍‌ କୋଲେଞ୍‌, ନର୍ସିଂ କୋଲେଞ୍‌, ଦେଣ୍ଟେଲ୍‌ କୋଲେଞ୍‌ କ୍‌ୟା ଅମା ଶେମ୍‌ଗଂ-ଶାଗଂପଗା ଲୋୟନନା ନିଂଧିନା ମପୁଂ ଫାନା ଅଧନ୍‌ରବା ସିଂଥେଞ୍‌ ଚଞ୍‌ଜି। ହୌଜିକ୍‌ ମଧା ତାନା ରିମସପୁ 500 beded Super speciality ଗି ଥାକ୍ତା ଓନ୍‌ଧଞେବନା ଦିଟେଲ୍‌ ପ୍ରୋଞ୍‌ଜେକ୍ଟ୍‌ ରିପୋର୍ଟ୍‌ ମିନିଷ୍ଟ୍ରିନା ଥାଧିବଗା ଲୋୟନନା ଏହିମକ୍‌କି ଥାକ୍ତା ପୁଞ୍‌ହନବା ହୋଂହନରି। ଲୋୟନନା ହନ୍ଦକ୍‌ ପାଞ୍‌ଡ଼ଥୋକ୍‌କ୍‌ଦେରିବା ରିମସକି ପ୍ରୋଞ୍‌ଜେସନ ଦେଗି ଧୌରମଦା ସୁନିୟମ୍‌ ମିନିଷ୍ଟ୍ରିର ଓଫ୍‌ ହେଲ୍‌ଥ୍‌ ଏନ୍ଦ୍‌ ଫେମିଲି ରେଲଫୋର ମିନିଷ୍ଟ୍ରିର ହର୍ଶ୍‌ ବର୍‌ନନା ଚାଫ୍‌ ଗେଷ୍ଟ୍‌ ଓହିବିନବା ହାଧିଧିବା ଲୈକ୍ତେ। ବୋର୍ଡ୍‌ ଓଫ୍‌ ଗର୍‌ଜନିଂଗି ସିଂଫମ୍‌ସୁ ପାଞ୍‌ଡ଼ଥୋକ୍‌ଲବା ଯାରି। ଅଦୁନା ହୌଜିକ୍‌ ଲମ୍‌ଦମ୍‌ ଅସିଗି ସିୟାମ୍ବା ପ୍ରୋଫେସର ଶାନ୍ତ୍‌ଗି ମଥୌନା ଅମଦି ଲମ୍‌ଦମ୍‌ ଅସିଗି ହୋମ୍ପିଟାଲ୍‌ ଅସିବୁ କରମ୍ବା ଥାକ୍ତା ଥମ୍‌ଗଦୋରି ହାୟବା ଥମ୍‌ସୋୟ ଶେଂବଦ୍‌ ଯେଂଧିବା ତାରି। ଅଦୁନା ଲମ୍‌ଦମ୍‌ ଅସିଗି ସିୟାମ୍‌ ଅମଦି ଲମ୍‌ଦମ୍‌ ଅସିଗି ଅମତ୍ତା ଓହିରବା ରିମସପୁ ଫକ୍‌ଜବା ମତିକ୍‌ ଚାବା ହୋମ୍ପିଟାଲ୍‌ ଅମା ଓହିବା ପାନ୍ଥିରିବା ଧୁଦିଂମକ୍ତା ଥମ୍‌ସୋୟ ଶେଂନା କଥୋକ୍‌କପା, ପେହ୍‌କେକ୍‌କା ମଥୌ ତାହି। ପେହ୍‌କେକ୍‌କା ହାୟବସିଦଗି ହେନବା ଅତେ ଅମତ୍ତା ଲେବ୍ରବନି ହାୟଜନିଂହି।

ଅଦୋମଗି- ଅମରଞ୍‌ଜିଂ ଥାଓଢ୍‌ସମ୍‌, ଟିଂମୈରୋଂ ମମାଞ୍‌ ଲୌକାୟ

ପାଓଢେ ଅସିଦା ଶୋଞ୍‌ଜରିବା ବାରେଂଶିଂ ଅସିଗି ରାଧଲ୍‌, ସିଂଥେଞ୍‌ ଅହିବା ମଶା ମଶାଗିନି। ପାଓଢେ ଅସିଗି ରାଧଲ୍ଲୋନ ଅମସୁଂ ସିଂଥେଞ୍‌ଗା ଥୋହିଦେକ୍‌ ମରି ଲୈନଦେ।